

70. rocznica ogłoszenia Deklaracji Schumana

W tym roku obchodzimy 70. rocznicę przedstawienia przez Roberta Schumana deklaracji, która zapoczątkowała proces integracji europejskiej. Deklaracja Schumana została ogłoszona 9 maja 1950 roku. Data ta uważana jest za symboliczny początek zjednoczenia w Europie. Ze względu na znaczenie deklaracji Schumana, dzień 9 maja został ustanowiony Dniem Europy.

W 1950 r., w pięć lat po zakończeniu II wojny światowej Europa nadal zmagala się z jej konsekwencjami. Rządy europejskie uznały, że współpraca gospodarcza pozwoli zapobiec powtórzeniu się w przyszłości podobnego konfliktu. Kluczową ideą leżącą u podstaw integracji europejskiej była zaproponowana przez Jeana Monneta koncepcja współpracy sektorowej. Zakładała ona stopniową integrację państwa europejskich, obejmującą początkowo wybrane obszary gospodarki. Proces ten, zgodnie z wizją Monneta, miał rozpocząć się od integracji francuskiego i niemieckiego sektora węgla i stali, a następnie rozszerzyć się na inne dziedziny współpracy, co miało zapewnić perspektywę rozwoju społeczno-gospodarczego oraz pokoju i bezpieczeństwa w Europie. Uznano, że połączenie interesów gospodarczych przyczyni się do podniesienia stopy życiowej społeczeństw i stanowić będzie pierwszy krok w kierunku bardziej zjednoczonej Europy.

Źródło: https://europa.eu/european-union/about-eu/eu-in-brief_pl

Pomysł francuskiego ekonomisty i polityka, Jeana Monneta spodobał się ministrowi spraw zagranicznych Francji - Robertowi Schumanowi, który powierzył Monnetowi przygotowanie planu. Opracowaniu tego planu przyświecała idea, zgodnie z którą prowadzenie wojny nie jest możliwe bez sprawowania kontroli nad wydobyciem węgla i produkcją stali.

Plan został przedstawiony 9 maja 1950 r. przez Roberta Schumana w sali zegarowej w siedzibie francuskiego MSZ przy bulwarze Quai d'Orsay w Paryżu.

W swoim przemówieniu Schuman zaproponował nową formę współpracy politycznej w Europie, która uniemożliwiłaby wybuch nowej wojny.

Deklaracja Schumana https://multimedia.europarl.europa.eu/pl/schuman-declaration_B001-0100_ev

Pomysł polegał na utworzeniu ponadnarodowej instytucji europejskiej sprawującej zarząd nad francuską i niemiecką produkcją węgla i stali – Wysokiej Władzy. Organizacja ta miała pozostać otwarta dla innych państw europejskich. Współpraca miała zostać zaprojektowana w taki sposób, aby doprowadzić do stworzenia wspólnych interesów między państwami Europy, dzięki czemu stopniowo osiągnięto by integrację polityczną będącą warunkiem pokojowej koegzystencji: „Europa nie powstanie od razu ani w całości: będzie powstawała poprzez konkretne osiągnięcia budujące rzeczywistą solidarność. Zgromadzenie narodów europejskich wymaga wyeliminowania odwiecznej wrogości między Francją a Niemcami”.

Deklaracja Schumana to kamień milowy dla francusko-niemieckiego pojednania oraz pokoju i bezpieczeństwa w Europie, a tym samym dla integracji europejskiej. Deklaracja Schumana zyskała aprobatę kanclerza RFN Konrada Adenauera, który widział w koncepcji integracji sektorowej szansę dla rozwoju gospodarczego Niemiec oraz włączenia RFN do stosunków międzynarodowych jako pełnoprawnego partnera. Do udziału w inicjatywie zaproszono również inne państwa europejskie - Holandię, Belgię, Włochy i Luksemburg, które pozytywnie zareagowały na możliwość integracji.

Zaledwie po roku, 18 kwietnia 1951 r., sześć państw założycielskich podpisało w Paryżu Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Węgla i Stali (EWWiS). W ten sposób narodziła się wspólna Europa jako inicjatywa na rzecz pokoju. Schuman wspierał także ideę utworzenia wspólnej europejskiej polityki obronnej. Powołanie EWWiS- tej pierwszej ponadnarodowej wspólnoty europejskiej uutorowało drogę dla utworzenia Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej i Unii Europejskiej, którą nadal kieruje ten sam rodzaj nowatorskich instytucji europejskich, jakie zapoczątkowano w 1950 r.

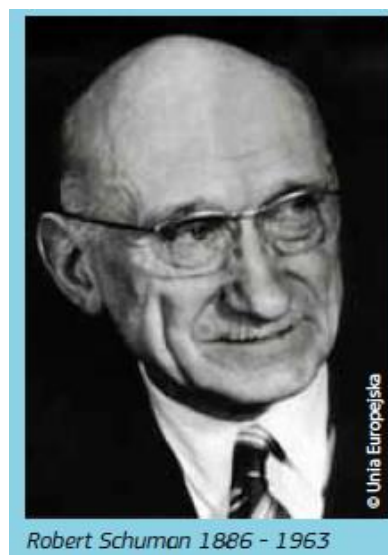
Schuman wygłaszający swoją słynną przemowę 9 maja 1950 r. Data ta jest obecnie uważana za dzień narodzin UE.

Plan Schumana uważa się za załączek tego, czym dzisiaj Unia Europejska. Ze względu na znaczenie deklaracji Schumana z 9 maja 1950 r., dzień ten, decyzją Rady Europejskiej z 1985 r. został ustanowiony Dniem Europy.

Robert Schuman

Robert Schuman jest uznawany za jednego z ojców jedności europejskiej. Urodził się w Luksemburgu; sąsiedztwo francusko-niemieckiego pogranicza wywarło na niego duży wpływ.

W dniu rozpoczęcia drugiej wojny światowej Schuman zajmował we francuskim rządzie stanowisko sekretarza stanu. W czasie wojny aktywnie uczestniczył we francuskim ruchu oporu, w następstwie czego został zatrzymany. Po tym jak o włos uniknął wywiezienia do obozu koncentracyjnego

Robert Schuman 1886 - 1963

Punkt Informacji Europejskiej
EUROPE DIRECT - POZNAŃ

w Dachau, uciekł na obszar „wolnej” Francji, gdzie ukrywał się po wkroczeniu tam nazistów. Odrzucił zaproszenie ówczesnego przywódcy Francji na uchodźstwie, generała de Gaulle’a, do Londynu, ponieważ wolał pozostać z rodakami w okupowanej przez nazistów Francji. W wyniku, doświadczeń z epoki nazistowskich Niemiec uważał, że jedynie trwałe pojednanie z Niemcami może stworzyć podstawy dla zjednoczenia Europy.

Po wojnie wrócił do polityki krajowej i kolejno obejmował najwyższe stanowiska: najpierw ministra finansów, a następnie w 1947 r. stanowisko premiera, w latach 1948–1952 ministra spraw zagranicznych, a w latach 1955–1956 ministra sprawiedliwości. Był głównym negocjatorem wszystkich najważniejszych traktatów i inicjatyw, takich jak Rada Europy, plan Marshalla czy NATO: wszystkie te inicjatywy miały na celu zacieśnienie współpracy wśród aliantów zachodnich i zjednoczenie Europy.

Robert Schuman stał się jednak najbardziej znany za sprawą inicjatywy opracowanej wraz z Jeanem Monnetem, zwanej obecnie deklaracją Schumana, w której zaproponowano Niemcom i innym państwom europejskim nawiązanie współpracy w celu połączenia swoich interesów gospodarczych. Schuman był przekonany, że po ich połączeniu wybuch nowej wojny będzie „nie tylko nie do pomyślenia, ale także niemożliwy”.

Robert Schuman był wielkim orędownikiem dalszej integracji. W 1958 r. został pierwszym przewodniczącym instytucji będącej pierwowzorem obecnego Parlamentu Europejskiego. Kiedy odchodził z tego urzędu, Parlament nadał mu tytuł „Ojca Europy”. Natomiast w uznaniu dla pionierskiej pracy Schumana na rzecz zjednoczenia Europy, jego imieniem nazwano dzielnicę Brukseli, w której swoje siedziby ma kilka instytucji Unii Europejskiej.

29 czerwca 1886 narodziny Roberta Schumana w Luksemburgu

1912 zapisany do Adwokatury Alzacji-Lotaryngii – adwokat w METZ

1915 - 1962 deputowany THIONVILLE (Mozela)

czerwiec - listopad 1946 minister finansów

listopad 1947 - lipiec 1948 prezes Rady Ministrów

lipiec 1948 - grudzień 1952 minister spraw zagranicznych

9 maja 1950 Deklaracja Roberta Schumana rzucająca podwaliny pod zjednoczoną Europę

luty - grudzień 1955 minister sprawiedliwości, strażnik pieczęci

1955 - 1961 przewodniczący Ruchu Europejskiego

1958 - 1960 przewodniczący Parlamentu Europejskiego Przemówienie Roberta Schumana z 19 marca 1958 roku. Na zakończenie jego kadencji Parlament przyznaje mu tytuł «Ojca Europy»

4 września 1963 śmierć Roberta Schumana

Tekst Deklaracji Schumana

Pokój na świecie nie mógłby być zachowany bez twórczych wysiłków na miarę grożących mu niebezpieczeństw.

Wkład, jaki zorganizowana i żyjąca Europa może wnieść w cywilizację, jest niezbędnym dla utrzymania pokojowych stosunków. Głównym celem Francji, będącej od ponad dwudziestu lat liderem jednoczenia Europy, była zawsze służba pokojowi. Nie było Europy, mieliśmy wojnę.

Europa nie powstanie od razu ani w całości: będzie powstawała przez konkretne realizacje, tworząc najpierw rzeczywistą solidarność. Zgromadzenie narodów europejskich wymaga, by usunięta została odwieczna wrogość Francji i Niemiec: podjęte działanie musi w pierwszym rzędzie dotyczyć Francji i Niemiec.

W tym celu rząd francuski proponuje natychmiast rozpocząć działania w ograniczonym, lecz decydującym punkcie:

"Rząd francuski proponuje umieszczenie całej francusko-niemieckiej produkcji węgla i stali pod zarządem wspólnej Wysokiej Władzy w organizacji otwartej na udział innych krajów europejskich." Umieszczenie produkcji węgla i stali pod wspólnym zarządzaniem zapewni natychmiastowe powstanie wspólnych fundamentów rozwoju gospodarczego, pierwszego etapu Federacji Europejskiej, i zmieni los regionów, długo skazanych na wytwarzanie wojennego oręża, którego były najdłużej ofiarami.

Solidarność produkcji, która się w ten sposób nawiąże, ukaże, że wszelka wojna między Francją a Niemcami jest nie tylko nie do pomyślenia, ale i fizycznie niemożliwa. Powstanie tej potężnej jednostki produkcyjnej otwartej na wszelkie kraje, które zechcą w niej uczestniczyć, mogącej dostarczyć wszystkim krajom, które złączy, podstawowych elementów produkcji przemysłowej na takich samych warunkach, stworzy rzeczywiste fundamenty ich ekonomicznego zjednoczenia.

Ta produkcja oferowana będzie całemu światu bez różnicy i wyjątków, aby przyczynić się do podniesienia poziomu życia i do rozwoju dzieł pokojowych. Dzięki zwiększonym zasobom Europa będzie mogła nadal realizować jedno ze swoich podstawowych zadań, jakim jest działanie na rzecz rozwoju kontynentu afrykańskiego.

W ten sposób, prosto i szybko, dokona się fuzja interesów niezbędna do założenia wspólnoty gospodarczej i wprowadzony zostanie zarys szerszej i głębszej wspólnoty krajów przez długi czas podzielonych krwawymi konfliktami.

Przez umieszczenie podstawowej produkcji pod wspólnym zarządem i instytucją nowej Wysokiej Władzy, której decyzję zwiążą Francję, Niemcy i kraje, które do niej przystąpią, ta

propozycja stanie się pierwszą konkretną podstawą Federacji Europejskiej, niezbędnej dla zachowania pokoju.

Aby kontynuować realizację tak nakreślonych celów, rząd francuski gotowy jest na przystąpienie do negocjacji na następujących podstawach.

Zadaniem należącym do Wysokiej Władzy będzie zapewnienie, możliwie jak najszybciej, modernizacji produkcji i poprawy jej jakości; dostarczenie węgla i stali na rynek francuski i niemiecki oraz państw przystępujących do nich na identycznych warunkach; rozwój wspólnego eksportu na inne kraje; wyrównanie postępu warunków życia robotników tych gałęzi produkcji.

Aby osiągnąć te cele, wychodząc od bardzo zróżnicowanych warunków, w jakich odbywa się obecnie produkcja w różnych krajach przystępujących, konieczne będzie czasowe wprowadzenie pewnych rozporządzeń, zawierające zastosowanie planu produkcji i inwestycji, wprowadzenie mechanizmów wyrównywania cen, utworzenie funduszu przekształceniowego, pozwalającego na racjonalizację produkcji. Przepływ węgla i stali między krajami przystępującymi zostanie natychmiast uwolniony od jakichkolwiek opłat celnych i nie będzie mógł być obciążony żadnymi opłatami transportowymi. Stopniowo powstaną warunki zapewniające spontaniczne najbardziej racjonalne rozmieszczenie produkcji na najwyższym poziomie wydajności.

W przeciwieństwie do międzynarodowego kartelu, dążącego do podziału i eksploatacji rynków państwowych przez stosowanie restrykcyjnych praktyk i utrzymanie wysokich zysków, planowana organizacja zapewni fuzję rynków i wzrost produkcji.

Najważniejsze zasady i zobowiązania określone wyżej będą stanowić przedmiot traktatu sygnowanego przez państwa. Negocjacje konieczne dla określenia sposobów ich realizacji będą prowadzone z udziałem arbitra wyznaczonego za wspólną zgodą. Jego zadaniem będzie czuwanie nad tym, by porozumienie było zgodne z zasadami, a w razie niepokonalnego sporu, wskaże rozstrzygnięcie, które zostanie przyjęte.

Wspólna Wysoka Władza, odpowiedzialna za funkcjonowanie całego systemu, będzie się składać z niezależnych osobistości wyznaczonych przez rządy na podstawie parytetu; rządy za wspólną zgodą wybiorą jej przewodniczącego; jej decyzje będą wiążące we Francji, Niemczech i innych krajach przystępujących. Właściwe rozporządzenia zapewnią konieczne sposoby odwoływania się od decyzji Wysokiej Władzy.

Przedstawiciel Narodów Zjednoczonych przy tej organizacji będzie odpowiedzialny za sporządzanie dwa razy w roku publicznego raportu ONZ, ukazującego funkcjonowanie nowego organizmu, zwłaszcza w tym, co dotyczy strzeżenia jej pokojowych celów.

Powołanie Wysokiej Władzy w niczym nie przesądza o własności przedsiębiorstw. W sprawowaniu swojej misji wspólna Wysoka Władza będzie liczyła się z uprawnieniami przyznanymi międzynarodowym władzom Zagłębia Ruhry i wszelkiej natury zobowiązaniami nałożonymi na Niemcy tak długo, jak będą one trwać.

Źródła:

„Robert Schuman: architekt projektu integracji europejskiej”, Komisja Europejska

https://europa.eu/european-union/about-eu/symbols/europe-day/schuman-declaration_pl

Fundacja Schumana , Kwestie europejskie nr 204, Deklaracja z 9 maja 1950 roku ogłoszona przez Roberta Schumana

Kompendium wiedzy o Unii Europejskiej, Małuszyńska E., Gruchman B. (red.), Wydawnictwo PWN, Warszawa 2018

Przygotował:

**Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Poznań
przy Wielkopolskiej Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu
al. Niepodległości 2, 61-874 Poznań**

tel. 61 8521670,

e-mail: europedirect-poznan@irpoznan.com.pl, www.europe-direct.poznan.pl

Projekt współfinansowany ze środków Komisji Europejskiej

